

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 - 'S-GRAVENHAGE - TEL. 614941

Aan de Minister-President
Voorzitter van de Raad
voor Europese Zaken

Dienstonderdeel: Directie Integratie Europa

Datum: 27 april 1977

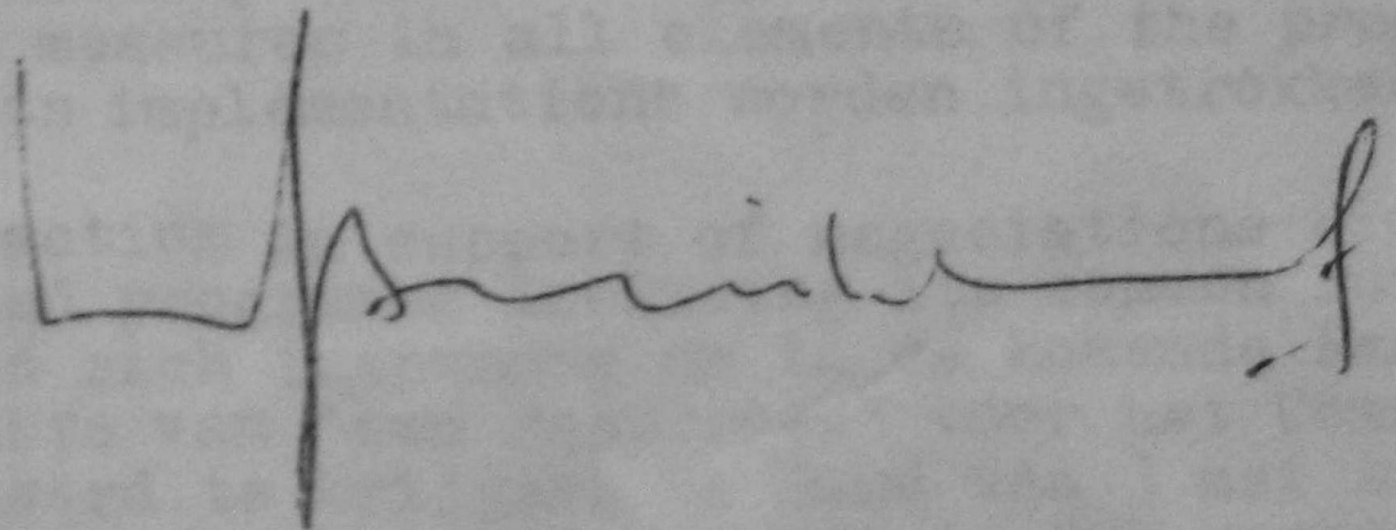
Onderwerp: Conclusies van de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen dd. 27 april 1977
Kenmerk: DIE-107902

TER BEHANDELING IN DE R.E.Z. DD. 29 APRIL 1977

Hierbij doe ik U toekomen de conclusies van de vergadering van de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen op 27 april 1977.

Spoedshalve zend ik afschrift dezes rechtstreeks aan de leden van de Ministerraad, de leden van de Raad voor Europese Zaken en aan alle Staatssecretarissen toe.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

Conclusies van de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie en Associatieproblemen van 27 april 1977

De Coördinatie Commissie heeft op 27 april de volgende onderwerpen behandeld:

1. Algemene Raad van 3 mei
  - 1.1. CIES
    - 1.1.1 Grondstoffenvraagstukken
    - 1.1.2 Speciale Aktie
    - 1.1.3 Energie
  - 1.2. Multivezelakkoord
  - 1.3. Suiker
  - 1.4. Comecon
  - 1.5. Cyprus
  - 1.6. Malta
  - 1.7. Visserijbeleid
  - 1.8. Economische top te Londen

De bijzondere aandacht van de REZ wordt gevestigd op de CIES grondstoffenvraagstukken (1.1.1.) en het Multivezelakkoord (1.2.) waar om een uitspraak wordt gevraagd.

Verder wordt de REZ in overweging gegeven met de conclusies akkoord te gaan.

1. Algemene Raad van 3 mei
  - 1.1. C.I.E.S.
    - 1.1.1. Grondstoffenvraagstukken

./.
De Coördinatie Commissie stemt in met de conclusies van de I.R.H.P. inzake UNCTAD aangelegenheden van 22 april 1977, die zij tot de hare maakt, en welke hierachter zijn bijgevoegd. Daarbij wordt echter aangetekend:

1. De bezwaren van het Ministerie van Landbouw tegen bescherming van de belangen van importerende ontwikkelingslanden "by means of appropriate differential and remedial measures in all elements of the programme during its implementation" worden ingetrokken.
2. V.w.b. "action in support of negotiations within the integrated programme including its common fund" zal Nederland zich inspannen om in de komende Raad m.n. de gedachte van "own resources" voor het Common Fund geaccepteerd te krijgen. De Raad van 3 mei biedt de laatste mogelijkheid om daartoe in EEG verband een aanzet te geven. Daarbij dient niet alleen te worden overwogen hetgeen op het gebied van het Common Fund kan worden bereikt, maar ook evt. voortgang op andere gebieden van de CIES b.v. de Speciale Aktie.

Aan de REZ wordt om een uitspraak gevraagd over de vraag in hoeverre over enige onderhandelingsmarge t.a.v. Resolutie 93(IV) Nairobi kan worden beschikt om in de G8 m.n. de VS en Japan tot voortgang te bewegen. Mocht blijken dat geen toenadering tot de uitgangspunten van de G19 kan worden bereikt, dan doet zich de vraag voor in hoeverre het Common Fund als onderwerp van de ministeriële CIES Conferentie kan worden gehandhaafd.

3. Voor wat Stabex aangaat was er in de Coördinatie Commissie nog verschil van opvatting: zal de compensatie geschieden wanneer de exportopbrengst één produkt betreft? (Hiervoor werd van de kant van de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking een voorkeur uitgesproken); of komt er compensatie wanneer de opbrengsten voor een pakket produkten achterblijven? (de andere Ministeries). Van de kant van Financiën wilde men echter het uitkeringsmechanisme pas toepasselijk verklaren indien betalingsbalanspositie van het betrokken land daartoe aanleiding geeft.

Aan de REZ wordt om een uitspraak gevraagd onder aantekening dat de te kiezen compensatie in ieder geval complementair aan het Common Fund zal dienen te zijn.

1.1.2. Speciale aktie

In de Raad zal op basis van een voorzittersdocument een uitspraak worden gevraagd over omvang, uitgangspunten en verdeelsleutel.

- omvang

Nederland heeft steeds gepleit voor een bedrag van ca. 2 mld. dollar. Met een lager bedrag, bijv. 1 mld. dollar zou tijdens de Raad alleen akkoord kunnen worden gegaan wanneer dit bedrag noch als maximum noch als minimum zal worden aangemerkt.

- uitgangspunten

Als uitgangspunt voor de participatie van de Gemeenschap in de speciale aktie zou moeten worden vastgehouden - conform het voorstel van het voorzitterschap - aan de richtlijnen van de Raad van 5 april (para (i) en (ii)). Dit betekent ondermeer dat de speciale aktie zoveel mogelijk via een daartoe geschikte bestaande multilaterale hulpverleningsinstelling (met een voorkeur voor IDA) moet worden afgewikkeld.

- externe sleutel (G-8)

Nederland zou kunnen instemmen met 75% voor de Gemeenschap en de VS (in gelijke delen). Indien deze burden-sharing op moeilijkheden stuit zou Nederland akkoord kunnen gaan met maximaal de IDA-sleutel.

- interne sleutel

De IDA-sleutel zal in beginsel als uitgangspunt moeten dienen voor de interne verdeling binnen de Gemeenschap. In een later stadium zouden evenwel kleine correcties kunnen worden aangebracht die rekening houden met de bijzondere posities van bepaalde donors, indien op voornoemde basis tussen lidstaten geen overeenstemming kan worden bereikt.

1.1.3. Energie

De richtlijnen van de Raad van 5 april zijn een voldoende mandaat.

Aangetekend wordt echter v.w.b. de "follow-up" dat voortzetting van energieconsultaties in een wereldwijd verband, bijvoorbeeld van de UNCTAD zoals de VS blijkbaar thans voorstaat, niet zinvol voorkomt.

1.2. Multivezelakkoord

Een onderhandelingsmandaat voor de Commissie ter verlenging van het MVA dient thans dringend te worden vastgesteld. De Commissie heeft op 21 april een werkdocument ingediend inzake de cumulatieve marktverstoring.

Nederland zal in de Raad streven naar overeenstemming op basis van het jongste Commissiedocument, dat echter nog aanpassing behoeft. Op de lijst van gevoelige producten dienen ook de door ons genoemde te worden geplaatst (sokken, mantels, jassen). Een nadere toelichting is nodig over het onderscheid tussen diverse soorten leveranciers-landen.

Van de kant van DG BEB wordt verder geïnsisteerd dat schriftelijk de mogelijkheid moet worden vastgelegd dat de exporten van een zgn. "dominant supplier" land (in een bepaald geval van 180% naar 121%). DG BEB zal hierover een nota met kwantitatieve gegevens voor de REZ opstellen.

Aan de REZ wordt om een uitspraak gevraagd.

1.3. Nieuwe Internationale suiker overeenkomst

De UNCTAD Wereld Suiker Conferentie vindt plaats van 18 april tot 17 mei. Oogmerk is het tot stand brengen van een nieuwe overeenkomst op dit gebied, waarbij spoed thans vereist is.

Onder verwijzing naar de conclusies van 19 maart jl. (2.4.) wordt vastgesteld dat Nederland in de komende Raad van de Commissie een mededeling verwacht over de stand van zaken in de onderhandelingen en over nieuwe ontwikkelingen daarin, m.n. de nieuwe VS voorstellen, die op het gebied van de voorraadvorming in EEG-richting gaan. Het is van belang te weten op welk moment van de EEG een duidelijke standpuntbepaling wordt verwacht. Op basis van een evaluatie van dit alles kan onder ogen worden gezien in hoeverre een aanpassing van het huidige mandaat wenselijk/mogelijk voorkomt.

1.4. Comecon

Op 15 april heeft de Comecon gereageerd op de EEG brief van 17 november 1976.

Het traineren van de behandeling van de Comecon reactie is politiek niet gewenst. Voorgesteld zal worden dat het door de Comecon voorgestelde voorbereidende contact aan EEG kant zal plaatsvinden door de Commissie. Mochten andere delegaties evenwel voor een eerste contact op een formeel Raadsvoorzitterschap + de Commissie uitkomen, dan zal Nederland hiermee akkoord gaan. Daarbij dient wel vast te staan dat de Commissie tijdens de echte onderhandelingen namens de EEG zal optreden. Voor alle zekerheid dienen t.b.v. de EG delegatie die met het voorbereidende contact wordt belast nog eens de uitgangspunten van de EG positie te worden vastgelegd.

1.5. Cyprus

Aan de Raad is een ontwerp mandaat voorgelegd voor onderhandelingen met Cyprus ter verlenging van de eerste etappe van het Associatie akkoord en ter aanpassing van de inhoud daarvan.

Nederland kan akkoord gaan met het ontwerp-mandaat. Evt. kan ook worden ingestemd met verkorting van de looptijd van het voor 5 jaar bedoelde financieel protocol tot 31 oktober 1981, conform hetgeen voor de meeste andere Middellandse Zee landen is gebeurd.

1.6. Malta

Op 25 april begonnen de onderhandelingen met Malta op basis van een op 5 april besloten mandaat.

Een verslag van de Commissie kan worden aangehoord.

1.7. Visserijbeleid

In de laatste Landbouwwraad is slechts een besluit tot stand gekomen over de verlenging met een maand van het verbod op de haringvisserij in de Noordzee en in het Kanaal.

Nederland zal in de Algemene Raad nog eens met grote nadruk de aandacht vragen voor de noodzaak om nu het interne beleid tot stand te brengen. Hierover is een politieke uitspraak gewenst. Pas wanneer duidelijk is welke m.n. de vangstquoteringen voor de Lid-Staten zijn, kan voortgang gemaakt worden op extern gebied. Voor de onderhandelingen met de derde landen is het immers ook nodig te weten welke quoteringen aan hen kunnen worden aangeboden. Bij de Commissie moet worden geïnsisterd op voorstellen opdat de Raad in de komende drie weken tijdig tot besluitvorming kan komen.

1.8. Economische top te Londen

De Gemeenschap heeft op 26 april deelgenomen aan de voorbereiding in Washington van een economisch toptoverleg dat op 7/8 mei in Londen wordt gehouden. Het Comité van PV's vergadert hierover op 28 april. PVEG is geïnstrueerd dat in of en marge van de Raad van 3 mei evt. over deze voorbereiding inhoudelijk van gedachten moet kunnen worden gewisseld.

Voor wat de "world economic outlook" betreft is de voorbereiding door de EcoFin Raad van 18 april niet diepgaand geweest, doch wellicht dat de besprekingen en marge van het I.M.F. Interim Committee van deze week in Washington nog iets hebben opgeleverd.

Op het gebied van de "energie" zal vooralsnog moeten worden volstaan met kennisneming van de jongste Amerikaanse voorstellen en gedachten. Bespreking van de nucleaire problematiek in de komende Raad lijkt minder gewenst.

T.a.v. de "handelspolitiek" m.n. de Multilaterale Tariefonderhandelingen in Genève zal door DG BEB een interventie voor de Nederlandse Delegatie in de Raad worden ontworpen. Het is de bedoeling met de gedachten van de VS en Japan akkoord te gaan v.w.b. de wenselijkheid van voortgang in de onderhandelingen nog dit jaar. Verder zullen t.a.v. de VS en Japan een aantal opmerkingen van handelspolitieke aard kunnen worden geformuleerd, die ook in de concept-interventie van DG BEB zullen worden opgenomen. Het concept zal voor de REZ van 29 april ter beschikking zijn.

Ter uitvoering van een eerdere beslissing van de REZ zijn door de IRHP een aantal aanbevelingen over de toekomstige handelspolitieke verhoudingen in de wereld geformuleerd, die hierachter zijn bijgevoegd (Bijlage II).

Voor wat de CIES aangaat wordt verwezen naar 1.1. hierboven.

D.G.E.S., 27 april 1977

Conclusies van de 121e vergadering van de Bespoke Groep
op de IRHP inzake UNCTAD-aanbevelingen van 22 april 1977
inzake grondstoffenvraagstukken in het kader van de CIES.

Aan de hand van nota IRHP/BG/UNCTAD 77-9 besprak de Groep op 22 j.l. de in de CIES aan de orde komende grondstoffenvraagstukken. In het overleg bestond een grote mate van overeenstemming. Slechts op een drietal hierna te bespreken punten reserveerden enkele aanwezigen hun posities.

1. Interest of importing developing countries (vide punt 2 van nota IRHP/BG/UNCTAD 77-9)

Met betrekking tot dit vraagstuk is in november j.l. door de G19 de navolgende tekst voorgesteld:

"The interests of developing importing countries, particularly the least developed and the most seriously affected among them and those lacking in natural resources, adversely affected by measures under the Integrated Programme should be protected by means of appropriate differential and remedial measures in all elements of the Programme during its implementation".

Deze tekst komt overeen met de tekst van Resolutie van 93(IV), behalve voor wat betreft het laatste gedeelte van de zin.

Resolutie 93 (IV) spreekt namelijk van:

"..... remedial measures within the Programme".

In het EG-overleg bleek bij een eerste discussie over deze materie dat alleen het V.K. en de B.R.D. moeite met deze tekst hadden. In het IRHP-overleg bleek dat het Ministerie van Landbouw en Visserij eveneens moeite met het tekstvoorstel van de G19 had, en derhalve zijn positie reserveerde ten aanzien van het voorstel om de G19-tekst ongewijzigd te aanvaarden. De vertegenwoordiger van het Ministerie van Landbouw en Visserij meende dat de consequenties van de aanvaarding van de formule "in all elements" niet geheel overzien kunnen worden

en in het overleg over de individuele grondstoffen tot problemen zouden kunnen leiden.

Door de vertegenwoordigers van de Minister voor Ontwikkelings-samenwerking en het Directoraat Generaal van de B.E.B. werd er op gewezen dat huns inziens de woorden "all elements" niet geacht konden worden betrekking te hebben op de details van afzonderlijke grondstoffenakkoorden, doch slechts verwezen naar de onderwerpen zoals deze in hun algemeenheid in Resolutie 93(IV) aan de orde worden gesteld.

Wanneer de interpretatie van het Ministerie van L. en V. juist zou zijn, was de steun aan het G19-tekstvoorstel van zes lid-staten moeilijk denkbaar geweest.

2. Action in support of negotiations within the integrated programme including its Common Fund (vide punt 4 van de nota IRHP/BG/UNCTAD 77-9)

Met betrekking tot dit onderwerp werd in november j.l. door de G19 een tekst ingediend die beoogde in de CIES de resultaten van Nairobi te bevestigen.

Zoals bekend hebben een tweetal lid-staten, t.w. het V.K. en de B.R.D., destijds een reserve op deze resultaten gelegd. In de IRHP/BG/UNCTAD 77-9 nota werd voorgesteld dat Nederland in de CIES de integrale aanvaarding van de G19-tekst zal blijven verdedigen, en dat wanneer deze houding tot een volledige impasse zou leiden de delegatie zich voor nadere instructies tot Den Haag zou wenden. Tijdens het IRHP-overleg werd overeengekomen de aanduiding "integrale" te laten vervallen teneinde de delegatie enige onderhandelingsruimte te bieden. De meerderheid der aanwezigen was echter van mening dat de grenzen van deze onderhandelingsruimte bepaald worden door de wens om onverkort aan de aanvaarding van Resolutie 93(IV) vast te houden.

De indruk bestond dat de vertegenwoordigers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (D.G.E.S.) en het Ministerie van Financiën de delegatie een ruimere onderhandelingsmarge wilden

geven, zodat de delegatie ook zou kunnen meewerken aan een EG tegenvoorstel dat ook door het V.K. en de B.R.D. ondersteund zou kunnen worden. De vertegenwoordigers van het Ministerie voor Ontwikkelingssamenwerking en het D.G. van de B.E.B. meenden daarentegen dat een dergelijke stellingname een eventueel terugkomen op de Nairobi resultaten impliceerden, en derhalve een ongewenste koerswijziging inhield waartoe moeilijk op ambtelijk niveau besloten kon worden.

3. Compensatoire financiering (vide punt 7 van de nota IRHP / BG/UNCTAD 77-9)

Zoals bekend heeft de EG-raad op 5 april te Luxemburg de lagere organen der Gemeenschap, met het oog op de inbreng in de CIES, de opdracht gegeven om een studie te maken van de belangrijkste aspecten van het door de B.R.D. in de Europese Raad (Rome, 25-26 maart) ingediende voorstel met betrekking tot een mondiale Stabex.

In het IRHP-overleg bleek geen overeenstemming bereikt te kunnen worden over een van de aspecten daarvan.

Terwijl de meerderheid van de aanwezigen meende dat aan de armste ontwikkelingslanden compensatie geboden zou moeten worden indien hun exportopbrengsten van een pakket van grondstoffen zouden terugvallen, meende de vertegenwoordiger van het ministerie van Financiën dat dergelijke uitkeringen alleen zouden kunnen plaatsvinden indien de betalingsbalanspositie van de desbetreffende landen daartoe aanleiding gaf, waarbij overigens wel erkend werd dat de tekorten voortvloeiende uit de export van een pakket grondstoffen bepalend zouden moeten zijn voor de omvang van de uitkering.

De vertegenwoordigers van de Minister voor Ontwikkelings-

samenwerking meenden dat het hierboven gereleveerde geschilpunt vooralsnog opengelaten zou kunnen worden met behulp van de navolgende amendering welke betrekking heeft op de laatste vier regels van de tekst in IRHP/BG/UNCTAD 77-9.

De laatste vier regels zouden als volgt gelezen dienen te worden:

" ..... ontwikkelingslanden als onderdeel van het geïntegreerde programma. Bij de studie zou rekening moeten worden gehouden met de mogelijkheid dat het systeem zou kunnen functioneren naast een al of niet verbeterd IMF compensatoir financieringssysteem. Bij de vaststelling van de eventuele terugva in exportopbrengsten zou uitgegaan moeten worden van de opbrengst van een pakket van circa 25 (nader vast te stellen) grondstoffen, hetzij individueel hetzij gegroepeerd hetzij gerelateerd aan de betalingsbalanspositie".

Door het Directoraat Generaal van de B.E.B. werd opgemerkt dat de EG in de CIES moeilijk een aanvullende faciliteit voor de compensatore financiering voor verdere studie zou kunnen aanbevelen, indien de meest essentiële elementen daarvan niet van te voren zouden worden aangeduid. Hieronder zou ook moeten vallen de vraag of in laatste instantie de betalingsbalanspositie bepalend is. Van de zijde van het Directoraat Generaal van de B.E.B. werd voorts gewezen op het feit dat er politiek gezien op dit moment een duidelijke behoefte bestond aan een "commodity oriented" voorstel. Zulks gezien de beperkte mogelijkheden die de Gemeenschap op dit terrein heeft. Het introduceren van het betalingsbalanscriterium zou te zeer afbreuk doen aan dit "commodity oriented" karakter. Hierbij zij opgemerkt dat noch in het Commissievoorstel, noch in het voorstel van de B.R.D. terzake het door het ministerie van Financiën voorgestelde betalingsbalanscriterium genoemd wordt.

Tijdens de vergadering op 22 april j.l. werden de volgende wijzigingen in en aanvullingen op de tekst van de nota IRHP/BG/UNCTAD 77-9 aangebracht:

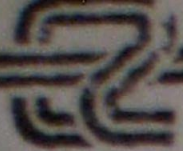
- Ten aanzien van punt 3 (Transport, Marketing and Distribution)
Paragraaf 7: In de laatste zin van het commentaar wordt de zinsnede "..... rekening dienen te houden met de ...." vervangen door "..... mede moeten zoeken naar .....".
- Ten aanzien van punt 4 (Action in support of negotiations within the Integrated Programme including its Common Fund)
Derde alinea, eerste regel: het woord "integrale" wordt geschrapt.
Vijfde alinea, derde regel: de zinsnede ".... ziet het er thans naar uit ...." vervangen door: ".... moet het niet uitgesloten worden geacht.....".
Vijfde alinea, laatste zin: de zinsnede ".... niet verenigbaar is met de door Nederland beoogde katalyserende werking van een Gemeenschappelijk Fonds." vervangen door: ".... geen substituut mag zijn voor het door Nederland beoogde Common Fund met een katalyserende werking."
- Ten aanzien van punt 5 (Competitiveness of natural products vis-a-vis synthetics).
I. Production. Eén na laatste zin van het commentaar: de zinsnede ".... lijkt in het komende overleg ten aanzien van het principe weinig ...." vervangen door: ".... is in het algemeen, gegeven de huidige omstandigheden, geen .....".
Laatste zin van het commentaar verval.
- Ten aanzien van punt 6 (Koopkracht van ontwikkelingslanden)
Derde alinea, eerste regel als volgt gewijzigd: "Delegatie zal zich, gezien de afwijking met de Nairobi-tekst, tegen aanvaarding van deze tekst verzetten." Rest van de zin verval.
Tiende regel van onder: De woorden "het mislukken" vervangen door "het vooralsnog vastlopen van".
- Ten aanzien van punt 7 (Compensatoire financiering)
De conclusies 4 en 5 van de Coördinatie Commissie vergadering van 29-3-1977 ten aanzien van IMF compensatoire financiering en mondialisering van het Stabexmechanisme zullen in de tekst

worden aangehouden na de vierde alinea. Deze conclusies luiden als volgt:

4. Ten aanzien van para 14 e zou de conclusie in de nota inzake eventuele nieuwe voorstellen voor een verbetering van IMF compensatoire financieringsfaciliteiten moeten luiden:

"Nederland zal in beginsel eventuele nieuwe voorstellen voor een verbetering van IMF compensatoire financieringsfaciliteiten, voor zover passend binnen het financiële beleidskader van het IMF, steunen, onder de aantekening dat voor zover dit niet verenigbaar is met de liquiditeits-vereisten van het Fonds, dit uit additionele middelen dient te geschieden. Bovendien zullen eventuele concessionele elementen uit afzonderlijke bron moeten worden gefinancierd."

5. Bij de conclusie in para 14 e inzake steun aan voorstellen voor een mondialisering van het Stabex-mechanisme tekent de Coördinatie Commissie aan dat het Duitse document inzake mondialisering van Stabex en de conclusie van de Europese Raad aan dit onderwerp nieuwe politieke aandacht hebben verleend. Dit betekent geen exclusieve voorkeur. Naast de mondiale Stabex moet ook een verbetering van de compensatoire financieringsfaciliteit van het IMF mogelijk blijven. De studie over mondialisering van Stabex moet worden gezien vanuit het streven van de Nederlandse Regering naar verbreding van de bestaande Lomé-regelingen. Tevens moet worden gezien of de wijze van financiering kan worden gelieerd aan verbetering van de compensatoire financieringsfaciliteit van het IMF.

Aan de Heer Voorzitter van de
Coördinatie Commissie voor
Europese Integratie- en Associatie-
problemen

's-Gravenhage.
Dir.-Gen./Hfd. Afd.
Kenmerk
Gebouw) Toestel

BEB/DMZ/AZ
177/3239
A-2212

Onderwerp

Internationale handelsbesprekingen

In een bijeenkomst van de IHRP op 20 april jl. was onderwerp van gesprek de internationale handelsbesprekingen te Genève en de door Nederland te volgen gedragslijn in de EEG t.a.v. dit onderwerp. Hiermede werd uitvoering gegeven aan een verzoek van de REZ terzake.

De IHRP heeft met name van gedachten gewisseld over de vraag of, in het licht van de huidige internationale onevenwichtige economische verhoudingen, de structurele problemen in een aantal sectoren en de onbevredigende ontwikkeling van de werkgelegenheid in Nederland en andere EEG-landen, de zgn. Tokio-verklaring van 1973 nog een toereikend uitgangspunt is de onderhandelingen in Genève in het komende halfjaar met een gereede kans op resultaten voort te zetten. Zulks geschiedde aan de hand van een nota die hierbij is gevoegd. De IHRP kwam daarbij tot de volgende conclusies :

- 1. In het licht van de heersende protectionistische krachten is het van grote betekenis dat de internationale handelsbesprekingen gericht op een verdere vrijmaking van de wereldhandel tot positieve resultaten zullen leiden,
- 2. Erkend moet worden dat tegen de achtergrond van de huidige moeilijke economische situatie de regeringen een aarzelende houding aannemen tegen een verdere liberalisatie van de wereldhandel,
- 3. Naar de mening van de IHRP kunnen kansen op positieve resultaten in belangrijke mate worden vergroot, indien een meer uitgewerkte marktverstoringregeling met de mogelijkheid van selectieve toepassing tot stand zou kunnen komen. Een dergelijke regeling zal een toenemend beroep op niet zichtbare handelsbelemmeringen tegengaan en de neiging toe te geven aan

A) Bezuidenhout-
seweg 30
(tevens postadres)
B) Laan van N.O.
Indie 123
C) Pr. Beatrixaan 7
's-Gravenhage

Telefoon
(070) 51 4011

Telegramadres
ecozaz gr

Teleadres
31.099 ecozaz nl

protectionistische krachten doen verminderen.

De toepassing van de regeling zou, overeenkomstig het Nederlandse Ontwikkelingsbeleid, zoveel mogelijk rekening moeten houden met de belangen van de minst ontwikkelde landen.

- 4. Een dergelijke marktverstoringregeling zou gericht dienen te zijn op bevordering van het internationale herstructureringsproces. De toepassing ervan zou daarom dienen te worden afgestemd op een in de EEG tot stand te brengen economisch structuurbeleid.
- 5. Een internationale marktverstoringregeling zou er toe kunnen bijdragen een beter evenwicht tot stand te brengen tussen de bevoegdheden van de Amerikaanse Administratie op grond van de Trade Act en de bevoegdheden waarover de Europese Commissie beschikt. Een effectief gebruik van deze bevoegdheden vereist uiteraard een slagvaardig optreden van de Europese Commissie.

Ik moge U verzoeken deze conclusies naar de REZ te willen doorgeleiden.

De Voorzitter van de Interdepartementale
Raad voor de Handelspolitiek,

(Drs. G.B. de Grooth)

1. Tijdens de handelsbesprekingen in Genève wordt nauwelijks voortgang gemaakt. Omvangrijk materiaal ligt op tafel. Afgenomen daaraan is de tijd meer dan rijp om tot zaken te komen.

Er is echter tot nu toe weinig bereidheid gebleken om tot afsluiting van de dossiers te komen en op basis daarvan werkelijk te gaan onderhandelen. Officieel werd dit gemotiveerd door regeringswisselingen of afwezigheid van voldoende volmachten voor de onderhandelaars. De vooruitgang werd in het laatste halfjaar opgehouden door de Amerikaanse presidentsverkiezingen en de daarmee gepaard gaande wijzigingen in de Amerikaanse administratie.

De werkelijke oorzaak ligt echter bij de belangrijke wijzigingen die zich in de internationale economische verhoudingen hebben voltrokken na de door de partners uitgesproken bereidheid tot onderhandelen t.w.:

- a. de verhoging van de aardolieprijzen, met repercussies op de internationale betalingsbalansverhoudingen, die tot op de dag van vandaag nog niet zijn opgelost
- b. de conjuncturele inzinking die volgde met zijn terugslag op de wereldhandel en het aarzelende herstel,
- c. de structurele problemen die in de verschillende landen naar boven zijn gekomen,
- d. het hiermede samenhangende minder gunstige groei-perspectief.

Onder deze omstandigheden mocht men al blij zijn dat overeenstemming kon worden bereikt over een trade pledge. Voortzetting van de handelsbesprekingen in Genève had in dit licht gezien grote positieve waarde.

2. Nu de economische situatie verbetert en men, na de aanwijzing van een Amerikaanse handelsvertegenwoordiger in Genève, nauwelijks meer een voorwendsel heeft voor verder uitstel van werkelijke onderhandelingen, zal men zich hebben af te vragen of tegen de achtergrond van de gewijzigde internationale economische situatie het "liberalisatiestreven" tout court moet worden voortgezet. In de jaren 50 en 60, is door gelukkig samengaan van handelsliberalisatie en economische groei een sterke verbetering van de materiële welvaart tot stand gebracht, zonder belangrijke repercussies op de werkgelegenheid. Structurele aanpassingen voltrokken zich onder deze omstandigheden betrekkelijk geruisloos. Het staat vast, dat hierop in de toekomst niet mag worden gerekend. Verdere liberalisatie lijkt in de toekomst slechts mogelijk in samenhang met

3. In het licht van het voorgaande komt de principiële vraag aan de orde of een verdere openheid van de EEG op economis en politieke gronden nog lonend is.

Het staat vast dat voor een aantal sectoren het tempo van de invoerstijgingreeds te hoog is om enigszins parallel met de invoertoeneming de nodige structurele aanpassingen tot stand te brengen. Met behulp van financiële steun wordt getracht de schade in de vorm van onnodige kapitaal verliezen te beperken.

In de tweede plaats zijn een aantal lid-staten voor de noodzaak geplaatst hun betalingsbalanspositie te saneren, vooral door een export-led growth. Uiteraard zou een verdere vrijmaking van de handel de export van deze landen ten goede komen, maar zal een verdergaande liberalisatie van de invoer op korte termijn niet meer doen verliezen wat men bij de export wint, zo men al wint. :

4. Bij het verder doordenken van de hierboven genoemde problemen dient het volgende te worden bedacht :

- a. Zelfs bij een volmaakte wederkerigheid en formeel evenwicht in de concessies is te verwachten dat, gezien de moeilijke toegang tot de Japanse markt en, in mindere mate, de Amerikaanse markt, de invoer in de EEG op kortere termijn meer zal toenemen dan de export van de EEG naar deze landen, afhankelijk van de concurrentiepositie van elk dezer landen. Het is waarschijnlijk dat Nederland met zijn hoge guldenkoers en bovendien met een tieve handelssector per saldo een negatief resultaat zal no. Qua betalingsbalans kunnen we dat dragen, maar het werkgelegenheidsprobleem zal hierdoor worden verscherpt.

- b. Het feit dat de ontwikkelingslanden verwachten dat zij z of met geringe concessies zullen profiteren van een ver liberalisatie zal er eveneens toe bijdragen dat de invo uit deze landen die profiteren van lage lonen eerder za toenemen dan de export van de EEG naar deze landen zal groeien. Dit temeer omdat door de oplopende schuldenpos van deze landen hun betalingscapaciteit niet groot is.

- c. Als afzonderlijke factor moet worden genoemd het uit el groeien van de economische politiek in de Westelijke la In de Ver. Staten en in Japan is de markteconomie bepa. Dit heeft belangrijke consequenties voor b.v. de lonen kostenfactor. Men aanvaardt een zekere flexibiliteit na beneden van de nominale kostenontwikkeling. In Japan wo dit nog versterkt door de paternalistische verhouding t werkgevers en werknemers. In de West-Europese landen, n Duitsland is deze flexibiliteit naar beneden er niet, (ten minste h achaving van het reële inkomen)mede waar er meer behoefte bestaat aan bijsturing van het marktme nisme.

1) De Eerste Act biedt bovendien ruimere mogelijk-
heden voor inlijpen, die uiteraard de EEG beschikt,
terwijl de Amerikaanse regering ook slagvaardig kan o

Hiernaede wordt een belangrijke principiële vraag aangeroerd die overigens ook speelt in de EEG; de kwestie van de economische samenwerking tussen landen die belangrijke verschillen in economische politieke opvattingen hebben, tot uitdrukking komend in verschil in benadering van de nationale en internationale economische problemen.

5. Bij de beoordeling van het vraagstuk van de verdere handelsliberalisatie dient men voortsin aanmerking te nemen dat het gaat om een betrekkelijk klein deel van de handel van de lid-staten. Dit aandeel is bovendien per lid-staat verschillend. Dit moge blijken uit de volgende tabel waarin is weergegeven het aandeel van de landen waarmede preferentiële overeenkomsten bestaan, in de totale export van de lid-staten.

	<u>W. Duits.</u>	<u>Frank.</u>	<u>Italië.</u>	<u>Ned.</u>	<u>BLEU</u>
EEG. en/of preferentieel "	69.7	74.8	68.1	83.7	83.2
niet preferentieel	22.2	17.5	23.8	11.4	12.5
Staatshandelslanden	8.1	5.7	8.1	4.9	4.3

De landen met de grootste belangen buiten de EEG zijn het V.K, West Duitsland en Italië, terwijl Frankrijk en de Benelux laag uitkomen. Deze percentages zijn niet geheel maatgevend voor een beoordeling van het belang van derde landen. Uitgedrukt in een percentage van het BNP springt Frankrijk er uit met een percentage van 2.7 dat lager ligt en het VK dat met 7.2. hoger ligt dan voor W.Duitsland, Italië en Benelux (rond de 5%).

Zonder te willen zeggen dat de relaties met derde landen voor de EEG-landen van marginale betekenis zijn, blijft het belang van de uitvoer naar derde landen, behalve voor het V.K. beperkt. Daarbij moet er op gewezen worden dat de uitvoer naar de niet van preferenties profiterende ontwikkelingslanden bepaald wordt door andere factoren dan het handelspolitieke regime, b.v. de credietverlening.

6. Een probleem van meer algemene aard is de relatie van de valutapolitiek met de handelspolitiek. Men kan zeggen dat met het loslaten van het beginsel van vaste koersen of betalingsbalansoverwegingen er geen behoefte meer bestaat aan een handelspolitiek instrumentarium. Door koersaanpassing wordt immers beoogd een nieuw evenwicht te bewerkstelligen. Zulks kan echter leiden tot een koers van de betrokken val die aan de lage kant is met verstoring van de internationale concurrentieverhoudingen; corrigerende handelspolitieke maatregelen kunnen dan noodzakelijk zijn. Wel kan men zich afvragen wat de betekenis van invoerrechten onder deze omstandigheden nog is:

krachtens
laterale
regelingen -

7. Intussen blijven er wel degelijk ook argumenten voor een verdere liberalisatie van het handelsverkeer. In de eerste plaats het stilstand achteruitgang betekenen, d.w.z. dat het liberalisatie niveau niet kan worden gehandhaafd en dat bij een voortduring van de onderbezetting de kansen op een handelsconfrontatie toenemen. Men zal aan dit punt niet: / Vervolgens is het van belang te vermijden dat de wereld economisch wordt opgedeeld in blokken, die onvermijdelijk moet leiden tot verscherping van de politieke tegenstellingen. Nederland heeft met het oog op dit gevaar steeds gepleit voor een open EEG.

8. Het voorgaande leidt tot een aantal vragen:

- a. Wat zijn op korte en op middellange termijn de consequenties van verdere liberalisatie van de handel voor de betalingsbalanspositie van de lid-staten, voor de werkgelegenheid en voor de gemeenschappelijke markt.
- b. Moet met het oog op deze consequenties een verdere liberalisatie van het wereldhandelsverkeer nader worden geconditioneerd door b.v.

- . wereldwijde afspraken t.a.v. structureel zwakke sectoren annex een goed functionerende marktverstoringregeling
- . het in de EEG tot ontwikkeling brengen van een sector structuurbeleid,
- . afdoende oplossing van het zgn. differentiatie vraagstuk met het oog op een geordende herstructurering.

c. Welke consequenties heeft dit voor de benadering van het vraagstuk van de ontwikkelingssamenwerking en met name voor de Noord Zuid dialoog.

d. Wat zijn de politieke consequenties van een geconditioneerde liberalisatiestreven, met name voor de cohesie binnen de EEG, gezien het verschil in belangen en het verschil in economische politieke benadering van dit vraagstuk.

9. Het komt ons voor dat in de EEG op korte termijn moet worden gegaan naar een gesprek over deze materie op gang te brengen, om nader te kunnen vaststellen wat de positie van de EEG in Genève zal moeten zijn. Een voortdurende immobiliteit van de EEG als gevolg van interne verschillen zal slechts kunnen leiden tot een toenemende irritatie van de andere partners en tot een te vreezen handelsconfrontatie. We zullen daarbij de indruk moeten vermijden, dat we de vrijmaking van de handel hebben opgegeven. We zullen allereerst de Duitsers hiervan moeten overtuigen. Daarbij zal ook duidelijk moeten worden gemaakt dat een dogmatisch vasthouden aan de vrije markteconomie weinig zin heeft en gevaren kan opleveren voor de gemeenschappelijke markt.